

14. julij 2020

SPOROČILO ZA JAVNOST

Dimičeva ulica 13, SI-1000 Ljubljana
t: +386 1 58 98 212, +386 1 58 98 213
f: +386 1 58 98 219
e: info@tzslo.si, www.tzslo.si

ID številka za DDV: SI67994598
Številka TRR: SI56 0313 8100 0518 803

Sindikata delavcev trgovine Slovenije ne želi socialnega dialoga

Trgovinska zbornica Slovenije (TZS) pred obravnavo predloga sprememb in dopolnitev Zakona o trgovini na državnozborskem Odboru za gospodarstvo RS (obravnavana bo 15. julija 2020), ki bi v trenutno predlagani obliki ukinil obratovanje prodajaln ob nedeljah, ponovno opozarja, da je trenutni čas izrazito neprimeren za tovrsten ukrep; enako sicer meni tudi ekonomska stroka. Gospodarstvo se namreč še vedno sooča s posledicami zastoja gospodarske aktivnosti zaradi epidemije COVID-19. Zato je za okrepitev gospodarske rasti nujna aktivnost domačega gospodarstva, h kateri lahko preko krepitev domače potrošnje prispeva ravno trgovinska panoga, ki ima velik delež v strukturi gospodarstva. Trgovina zagotavlja delo 114 tisoč zaposlenim, ohranitev teh delovnih mest pa bi morala biti tudi v interesu Sindikata delavcev trgovine Slovenije (Sindikata). Trgovinska zbornica Slovenije je v zadnjem mesecu dni na več mestih poskusila vzpostaviti socialni dialog, katerega pa je Sindikat delavcev trgovine Slovenije zavrnil. Nedvomno bo takšna poteza Sindikata slabo vplivala na nadaljnji socialni dialog in na položaj zaposlenih v trgovini. V primeru, da bo zakon sprejet in bodo nedelje in prazniki zaprti, bo to pomenilo, da bo zaposlen v trgovini, zaradi tega, ker ne bo več mogel delati ob nedeljah in praznikih, prejel najmanj 1300 EUR neto plačila manj na leto, posledice v smislu zmanjšanja števila dobav pa bodo čutili tudi vsi ostali deležniki gospodarstva, ki so dobavitelji trgovcem. Kako lahko nedomišljeni ukrepi, kar bi ukinitve poslovanja prodajaln ob nedeljah brez dvoma bila, ter nepripravljenost sindikatov k pogovorom, negativno vplivalo na okrevanje gospodarstva in zmanjšanje števila zaposlitev se bo še bolj izrazito pokazalo, ko bo ukinjeno subvencioniranje čakanja na delo in se bo število brezposelnih lahko drastično povečalo.

Ureditev, kakršna je zapisana v predlogu, vključno z amandmaji, ki so bili vloženi, ni ne strokovna, niti ni utemeljena s strateškega vidika okrevanja, ki ga zdaj slovensko gospodarstvo nujno potrebuje. Glede na to, da bo v sredo, 15. julija 2020, predlagane spremembe in dopolnitve skupaj z amandmaji obravnaval Odbor za gospodarstvo v Državnem zboru RS, TZS opozarja na daljnosežne in škodljive posledice in odboru predlaga da zakona ne potrdi. Če bo zakon sprejet, bo imelo to hude posledice ne samo za trgovce, ampak za celotno slovensko gospodarstvo.

Posledice zaprtja ob nedeljah: nižje plače, več brezposelnih, zapiranje trgovskih podjetij

Analiza med člani TZS, opravljena na podlagi anketnega vprašalnika, ki je zajemal izključno podjetja, ki so pred COVID-19 poslovala tudi ob nedeljah, je pokazala, da bi se podjetjem zaradi

zaprtja prodajaln ob nedeljah v povprečju prihodki od prodaje glede na leto 2019 znižali za 10 odstotkov, nekaterim podjetjem pa celo do 40 odstotkov. Številke kažejo, da bi bile posledice za trgovce in širše gospodarstvo hude, kar se je pokazalo tudi v nekaterih državah, ki so v preteklosti omejevale nedeljsko obratovanje prodajaln, in so takšen ukrep kasneje odpravile, vendar je bila gospodarska škoda že povzročena. Posledice omejevanja obratovanja prodajaln so že danes, ko še vedno velja vladni odlok, vidne v večjem številu prijavljenih brezposelnih na Zavodu RS za zaposlovanje, ki so izgubili delo v trgovini, saj brez ustvarjanja prihodkov ni mogoče zagotavljati delovnih mest.

Zelo jasno je tudi sporočilo malih trgovcev, ki jih že trenutne omejitve poslovanja resno ogrožajo z vidika poslovnega obstoja. Številni bi bili zaradi upada nedeljskega prometa, ki pomembno prispeva k njihovem poslovanju, primorani zapreti dejavnost, s tem pa bi delo izgubilo tudi veliko zaposlenih. Mali trgovci na podlagi preteklih izkušenj, vključno z opažanji v zadnjih mesecih, ko velja vladni odlok, opozarjajo, da bi se na obmejnih območjih kupna moč odlila v sosednje države, ki omejitve nedeljskega poslovanja prodajaln ne poznajo, saj je sestavni del življenjskega sloga potrošnikov nakupovanje ob nedeljah. To se nam že dogaja, saj so meje odprte.

Na slabšem bodo tudi zaposleni v trgovini. V primeru, da bo zakon sprejet in bodo nedelje in prazniki zaprti, bo to pomenilo, da bo zaposlen v trgovini, zaradi tega, ker ne bo več mogel delati ob nedeljah in praznikih, prejel najmanj 1300 EUR manj na leto.

Počaka naj se na primernejši trenutek

Ob upoštevanju vsega naštetega TZS ponovno poudarja, da je trenutno strateško neprimerno obdobje za kakršnekoli celovite razprave o spremembah obratovalnega časa prodajaln. Na škodljivost omejevalnih ukrepov za poslovanje trgovinske panoge v trenutnih razmerah opozarja tudi ekonomska stroka. Zato potrebujemo ravno nasprotno delovanje od smeri, ki je predlagana v spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini. Namreč, v trenutnih razmerah je zaradi zastoja, ki je v gospodarstvu zaradi epidemije COVID-19 nastal v zadnjih mesecih, posebej ključno premišljeno in ustrezno ukrepanje za ponovno krepitev gospodarstva.

Vse napore je zato treba usmeriti v doseganje gospodarske rasti, saj projekcije za Slovenijo in druge trge, na katere je močno vezana Slovenija, kažejo, da bo gospodarska rast močno upadla (kar lahko sproži verižno reakcijo). Potrošnja je v tem trenutku za gospodarsko rast ključna in trgovinska panoga ima pri oživljanju potrošnje posebej pomembno vlogo, preko domače potrošnje in trgovine je odvisno tudi ogromno število slovenskih dobaviteljev. Zato TZS odločevalce poziva, da se ureditev obratovanja prodajaln v tem trenutku ne spreminja, ampak naj se s tem počaka na ugodnejši trenutek, ko bo mogoča premišljena in argumentirana razprava o ureditvi nedeljskega dela.

TRGOVINSKA ZBORNICA SLOVENIJE